

Азарбаевин социалист
көнд тәсәррүфаты

4
1960

40 ИЛДЭ АЗЭРБАЙЧАН КЭНД ТЭСЭРРҮФАТЫ ЕЛМИНИН ИНКИШАФЫ

Ф. МЭЛИКОВ,

академик, Азэрбајчан Кэнд Тэсэррүфаты Елмләри Академијасынын президенти

ГЫРХ ИЛ бундан эввэл Азэрбајчанда Совет накимијјетинин гэлбэсий Азэрбајчан халгынын тарихи мүгэддэратында эсаслы дөнүш эмэлэ кэтирди, зэһмэткеш күтлэлэр милли вэ ичтимаи өсарэтдэн бирдэ фэлил азад едилди, елмин, мэденијјётин чичэклэнмэсий вэ өлкөнин игтирадийжатыгы јүксэлтмэк учун кениш имканлаар ачылды.

Республикада вахтилэ керидэ галмыш кэнд тэсэррүфатынын социалист кэнд тэсэррүфатына чеврилмэсий, колхоз вэ совхоз истеңсалатынын елми эсаслар үзрэ инкишаф етдирilmэсий, јени јүксэк мэһсууллу кэнд тэсэррүфаты биткилэри сортлары вэ бол мэһсуул верэн нејван чинслэри яраадылмасы, экинчилијин вэ нејвандарлыгын сатлыг мэһсуулунун артырылмасы, һэмчинин кэнд тэсэррүфаты истеңсалатынын башга саһэлэриндэ мүвэффэгијјётлэр өлдэдилмэсий ишиндэ. Азэрбајчанда Совет накимијјети гурулмасындан сонра яранмыш кэнд тэсэррүфаты елминин чох бејүк ролу олмушдур.

Азэрбајчанда Совет накимијјети гурулмасындан эввэл Бакыда, Қэнчэдэ вэ Загаталада кэнд тэсэррүфатынын бүтүн саһэлэрийн ики губернија вэ бир округ агроному хидмэтийдирди. 3—4 хырда тэчрубэ стансијасы вэ тарласындан башга неч бир кэнд тэсэррүфаты елми-тэдгигат идарэсий јох иди. О вахт респуб-

ликада азэрбајчанлы елми ишчи вэ агроном да тапылмазды.

Ингилабдан эввэл Загафгазија памбыг комитэсинин тэчрубэ идарэлэриндэ чалышмыш вэ Азэрбајчанда Совет накимијјети гурулмасынын биринчи иллэриндэ һэмийн комитэнийн кэнд тэсэррүфаты вэ игтирадийжат шө'бэсий мүдирү вэзифэсиндэ ишлэмиш агроном П. П. Медведев республикамызда ингилабдан габагкы дөвр һаггында белэ јазмышдыр: «АССР өразисиндэ советлэrdэн габагкы дөврэд кэнд тэсэррүфаты тэчрубэ ишинийн инкишафы, тарихи објектлэри вэ мээмуну илэ зэнжин олмамышдыр. Азэрбајчан бу чөһэтдэн узун бир вахт өрзиндэ гисмэцисиз галмыш вэ ундуулмушдур»*.

О заман агрономија идејаларыны өлкөнин ајры-ајры габагчыл адамлары, орта мэктэблэри тэбиијат мүэллимлэри тэблиг едирдилэр. Мэсэлэн, Азэрбајчанын мэшнур маарифпэрвэри Һэсэнбэј Зэрдаби 1875—1877-чи иллэrdэ Азэрбајчан дилиндэ нэшр олунан «Экинчи» газетиндэ рус вэ эчнэби агрономија елминин корифејлэри: Ч. Дарвинин, К. Тимирязевин, В. Вилјамсын, П. Кулешовун вэ башгаларынын идејаларыны тэблиг етмишдир. Һэсэнбэј Зэрдаби эслиндэ Азэрбајчанын илк агроному олмушдур.

Азэрбајчанда Совет накимијјети гурулдугдан сонра республика кэнд

* Азэрбајчанда тэчрубэ иши. Халг Торлаг Комиссарлыгы чөмијјети, Бакы, 1929.

тәсәрүфатыны габагчыл елм вә техника әсасында жөніндөн гурмаг вә Азәрбајҹан көндінин симасыны көкүндөн дојишидирм һаттында партия вә һөкүмётин гарышы дағула-ры вәзифә, кәнд тәсәрүфатынын мұхтәлиф саһәләри үчүн алы, орта вә күтәлови ихтиасы олан жерли мәтәссисләр вә жөн елми-тәдгигат идарәләри үчүн јүкәк ихтиаслы елм ициниләр назырламасыны тә-ләб едири.

Партиянын вә Совет һөкүмәти-нин ҹатырыши илә, Азәрбајҹанда ишләјен көркәмли рус алымләри республикада мили кадрлар назырламаг үчүн алы вә орта кәнд тәсәрүфаты мәктәбләри јарадылма-сына, һәмчинин кәнд тәсәрүфаты елминиң инкишаф етдирмәк үчүн елми-тәдгигат идарәләри тәшкіл едил-мәсінә бөյүк јарым көстәрмишләр. Онлар республиканын тәбии шәра-тины вә кәнд тәсәрүфатының айры-ајры саһәләрини өјрәніп лазымын тәдбиirlәр назырламагдан отру мү-вағиғ экспедициалар да јаратмыш-лар. Һәмми экспедициаларынын иши-ни тәшкіл етмәкдә вә топланмыш материаллары нашр етдирмәкдә Азәрбајҹанын торғап комиссары ингилабчи большевик Д. Бүнжадзәдә соҳем көмек етмишdir. Експедициаларынын нашр олунмуш әсәрләри: И. В. Богачевин «Азәрбајҹанын қеоло-жи очерки», С. А. Захаров, В. П. Смирнов-Локинов вә В. В. Акимсе-вин «Торғапшынастыр экспедициа-ларының әсәрләри», А. А. Грос-неймин «Азәрбајҹанын битки өртују очерки», И. С. Фигуровскиинин «Азәр-бајҹанын иглим ҹоһәтиндән рајон-лашдырылым» әсәри, И. И. Калу-кишин «Азәрбајҹанда һевандарлы-ғыны мұасир вәзијәтиниң тәдгиги» адлы 5 чылдлик әсәри, С. З. Башин-чакјанын «Үзүмчүлук экспедициа-ларынын материаллары», С. В. Крайинскиин «Мејвәчилик експе-дицијаларынын материаллары» вә башга әсәрләр республикада кәнд тәсәрүфатыны даһа да инкишаф етдирмәк вә стасионар елми-тәдги-гат ишләри тәшкіл етмәк үчүн тәдбиirlәр назырламага вә бу тәд-

бирләри елми сурәтдә әсасланы-ра маға имкан јаратды.

1925—1929-чу илләрдә академик Т. Д. Лысенко Кәнчә селек-сија стансијасында (индики АзЕТПИ-дә) ишләјири. О, рес-публикамызыда елми кадрларын артмасына ҹох көмәк етмиш вә ет-мәкдәdir. Т. Д. Лысенконун Азәр-бајҹанда јаратдығы елми әсәрләри совет агробиология елминин бир ҹох мұддәларының әсасыны тәши-кил етмишdir. Іазырда Т. Д. Лы-сенко Азәрбајҹан Кәнд Тәсәрүфаты Елмләри Академијасынын фок-ри академикиdir.

1924-чу илдән башлајараг рес-публиканын мұхтәлиф зоналарында бир сыра тәчүрүбә стансијали-ры вә бунларын истинаад мәнгәләри јарадылышдыр. Мәсәлон, Кәнчә шәһәринде кәнд тәсәрүфаты тәчүрүбә селексија стансијасы, ипекчилик, һевандарлыг, үзүмчүлүк тәчүрүбә стансијалары, Бакыда Үмумиттиғат биткичилик инсти-туунун филиали, битки мұнафи-зәси стансијасы, бајтарлыг стан-сијасы вә башга елми мүәссисәләр тәшкіл едилмишdir. Соңralар, кәнд тәсәрүфатынын сүртәлә ин-кишаф етмәсі, елмә олан тәләба-тын артмасы вә елми кадрларын ҹохалмасы илә әлагәдер олараг, һәмин стансијаларын әсасында бир сыра бөйүк елми-тәдгигат институтлары вә комплекслы тәчү-рүбә стансијалары јарадылышды. 1945-чи илдә биология вә кәнд тәсәрүфаты ше’бәси олан Азәр-бајҹан ССР Елмләр Академијасы тәшкіл едилмиш, 1958-чи илин ахыр-ында республикамызыда кәнд тәсәрүфаты елминин мәркәзи слан Азәр-бајҹан Кәнд Тәсәрүфаты Елмләри Академијасы јарадылышдыr. Азәрбајҹан Кәнд Тәсәрүфаты Елмләri Академијасы системинә пам-бығчылыг, әкинчилик, бағчылыг, үзүмчүлүк вә субтропик биткиләр, мешә тәсәрүфаты вә агромешәмә-лиорасија, битки мұнафизаси, һевандарлыг, ипекчилик, бајтарлыг, нидротехника вә мелиорасија, кәнд тәсәрүфатыны механикләшdir.

Вә электрикләшdirмә институтла-ры, набелә Нахчыван МССР вә ДГМВ комплекси тәчүрүбә стан-сијалары дахиildir. Көстәрилән институтларын республикамызын мұхтәлиф зоналарында јерлешиен 12 тәчүрүбә стансијасы, 22 истинаад мәнгәләсі, 26 көмәкү тәчүрүбә тә-сәрүфаты, 7 совхозу вә мешә тә-сәрүфаты вардыр. Азәрбајҹан ССР Елмләr Академијасынын 5 институ-ту (торпагшұнаслыг вә агрокимја, кенетика вә селексија, ботаника, зоология вә иғтисадијат инсти-тулары) Азәрбајҹан Кәнд Тәсәрү-фаты Институтунун, С. М. Киров адына Азәрбајҹан Дәвләт Универ-ситетинин вә В. И. Ленин адына Азәрбајҹан Дәвләт Педагоги Ин-ститутунун биология факультесинин хүсуси қафедралары кәнд тәсәрү-фаты елми илә мәшгүл олур. Рес-публиканын көстәрилән елми ида-рәләrinde кәнд тәсәрүфаты саһа-синде 800 нәфәрдән ҹох елми иш-чи ҹальшыр; бунларын 20 нәфәри республика вә үмумиттиғат академијаларынын академикләри вә мұ-бир узвери, 50 нәфәрден ҹоху елмләr доктору вә профессор вә 350 нәфәре гәдәри елмләr намизәдидir. Бу елми кадрларын экспәриjети азәрбајҹанлыдыr.

Азәрбајҹан Кәнд Тәсәрүфаты Елмләri Академијасынын инсти-туларында тәкчә сон 5 ил әрзинде 64 адам аспирантура битирмish вә назырда 140 нәфәрден ҹох адам аспирантурасы охујур. Азәрбајҹан ССР Елмләr Академијасында, АКТИ-дә, АДУ-да, һәмчинин Итти-фагын мәркәзи елми-тәдгигат ида-рәләrinde дә кәнд тәсәрүфаты уз-рә аспирант назырланаыр. Бу ишде республикамыза Ленин адына Үмум-иттиғат Кәнд Тәсәрүфаты Елмләri Академијасы ҹох көмәк едир.

Кәнд тәсәрүфаты идарәләrinde илдән-илә даһа ҹох вәсait бурахы-лыр. Ипекчилик институтуна 1939-чу илдә 55,9 мин манат, 1959-чу илдә 1084,6 мин манат, 1960-чу илдә исә 1371,4 мин манат пул бурахылышдыr. 1940-чу илдән башлајараг АзЕТПИ һәр ил 2,3 милјон манат,

Бајтарлыг институту, 1,2 милјон ма-натдан ҹох, Мешә тәсәрүфаты вә агромешәмeliорасија институту 1,3 милјон манатдан артыг пул алыр вә и. а. 1959-чу илдә Азәрбајҹан Кәнд Тәсәрүфаты Елмләri Академијасы системине 30 милјон манатдан ҹох, мұхтәлиф обектләrin тикилишина исса 9,5 милјон манатдан ҹох пул бу-рахылышдыr.

Елмин наиліjjэтләрини вә габаг-чыларын тәчүрүбесини јајмаг вә истеңсалата тәтбиг етмәк ишнәd, Азәрбајҹанда жалын Совет һакимиј-әті гурулдуған соңra јарадылыш-кәнд тәсәрүфаты мәтбуаты ҹох бе-јүк рол ојнамышдыr. 1930-чу илдә Азәрбајҹан дилиндә «Қәндли» журналы вә гәзети, 1936-чы илдә «Азәрбајҹан малдарлығы» журналы нәшр олунмушудur; назырда бе-јүк тиражла чыкан «Азәрбајҹан со-сиалист кәнд тәсәрүфаты» елми-истеңсалат журналы, «Азәрбајҹан кәнд тәсәрүфаты» газети кәнд тә-сәрүфаты мұтәхәсисләри, колхоз-чулар, совхоз ишчиләри, һәмчинин партија, совет ишчиләри вә елми ишчиләр арасында јајылмагадыr. Елми идарәләри нәшријаты да онларын «мә’рүзәләрини», «хәберлә-рини», әсәрләр мәчмусини, моног-рафијаларыны, бүллетенләрини, тәддис вәсaitләрини вә китабала-рын бурахыр. Бунларын сајесинде АзЕТПИ 420-дән ҹох, Бајтарлыг институту 450-дән ҹох әсәр нәшр етмишdir. Кәнд тәсәрүфаты елми-инин мұхтәлиф саһәләrinde вә баш-га материалларын нәшр назырлама-сында вә бурахылмасында елми ишчиләр вә истеңсалатчылар ичри-сийнде фәзл мүәллифләр коллекти-ви јарадылышын Азәрнәшрин дә бөйүк қөмөj олумшудur. Елми әсә-рләр нәшри Азәрбајҹан кәнд тәсәр-үфаты елми истилаһлары јаранма-сы вә Азәрбајҹан дилинин лугет фондууну хөjли кенишләниб артма-сын көмек етмишdir.

Кәнд тәсәрүфаты елми саһәсий-да јарадычы иш апаран бир ҹох алымләrimizé Stalin мүкафаты вә эмәкдар елм хадими фәхри ады, Со-вет Иттиғагынын орден вә медалла-

ры, набелә Азәрбајҹан ССР Али Советинин Фәхри Фәрмәнләре ве-
рилишидир.

Республикада бүтүн кәнд тәсәр-
рутаты елми ишиниң башчылыг едән
Азәрбајҹан Кәнд Тәсәррутаты Елм-
ләри Академијасы республика дахи-
линдә проблем планларыны узлаш-
дырып, һәмчинин Ленин адына
Үмумиттифаг Кәнд Тәсәррутаты
Академијасы вә өлкәнин башга мәр-
кәзи идарәләри тәрәфиндән ҹагыры-
лан узлашдырма вә методики муша-
виrolәrdә фәал иштирак едир.
Азәрбајҹан Кәнд Тәсәррутаты Елм-
ләри Академијасы институтлары-
нын елми ишчиләри Москва, Кијев,
Минск, Харков, Даշкәнд, Тбилиси
вә башга шәhәrlәrdә кәнд тәсәрру-
таты елминин мұхтәлиф саhәләri
үзrә ҹагырылан узлашдырма муша-
виrolәrinde дә фәал иштирак едир-
ләр.

1959-чу илдә Азәрбајҹан Кәнд Тә-
сәррутаты Елмләri Академијасы
системиндәki елми идарәlәrdә то-
пламыш материаллар үзrә республика
кәнд тәсәррутатыны даña да
јүксәltmәk тәdibirlәri назырлан-
мыш вә Азәrbaјҹan KP Mәrkәzi Ko-
mitasindә бәjәniliб isteñalata
tәtbiг eñilmiш үчүn kәnd tәsәrрутat-
atы вә су tәsәrрутatы naziрlik-
linә verilmiшdir. Nазырda нә-
min tәdibirlәri еlmi-tәdgigat
institutlarynyн kәmәjى ilә isteñalata
tәtbiг eñilir. 1959-чу илдә
Azәrbaјҹan Kәnd Tәsәrрутatы Елм-
lәri Аkademijasы kәnd tәsәrрутat-
atы isteñalatynын umdә mәsälәlo-
rinә dañır 300 чап vәrgindәn artyg
elmi eñer назыrlaјib nәşrә ver-
miшdir. Совет илләri эrzindә eñ-
mi-tәdgigat idarәlәri Azәrbaјҹan
CCP erazisiniñ torpaglaryny, bit-
ki vә hejvanat alomini vә iglimini,
republikada jaýylmysh јerli
bitki sortlaryny biologiki, tәsәr-
rutat vә teknologiki xususijetlә-
rinin keniñ surәtde eñrәnmishlәr.
Kәstörlän sortlaryny iñindәn re-
publikada ekmäk, az perspektivili-
lәri evz eñmäk, һәmchinin daña
mەsuldar sortlarda hibridlәsh-

dirmäk үçün keniñ perspektivili-
sечilmishiшdir.

Republikada bitki introdük-
sasi sahësinde bәjүk iñ kәrүlmüş-
dүr. Indi Azәrbaјҹannda çaj, fej-
hoa, zejtun, nәchiñ dәfnә vә bашga
bitkilәr mүvәffeqiyyәtә jetişdi-
rilir. Bизim seleksiyaçylar Min-
rin názärüjäsiñde keniñ istifadә
edәrәk, jeni bitki sortlary jetiş-
dirmäk vә mәvchud sortlary jaix-
laşdyrmag sahësinde hejli iñ kәr-
mushlәr. Azәrbaјҹannda jetişdiril-
mish pambyg sortlary Zagafragizija-
nin bütüñ pambygækәn raionlaryny
keniñ tәtbiг eñilmiш vә bu-
radə gabaglar eñilәn завод гары-
şyglaryny vә kәlmә sortlary
sahyshdyrbы aradan chyxartmyshdүr.
Nazыrda republikamızda esas eñi-
barilә AzETPI tәrәfindeñ jetiş-
dirilmish pambyg sortlary eñilir.
1298 nәmrәli pambyg sortundan
lifinin uzunluquna, gозasynyň aqyr-
lygyна, daña bol mәsul vermesine
vә машыlna jyfylmag учун jaradы-
lyna kәrә fәrglәnен 2421 nәmrәli
jeni perspektivli pambyg sortu
1959-чу илдә 45 min hektar sahë-
deñ eñilmiшdir. Tәzә jetişdirilmish
MOS-620 vә M-78 nәmrәli zә-
rif lifli pambyg sortlary
republikamыn шәrg raionlarynyda
eñilmäk үçün raionlaşdyrylmış-
dүr. Bундан әlavә, jүksәk lif
chyxaryna kәrә fәrglәnen 2173
nәmrәli perspektivli sort aýrym-
lysh, AK-I vә 2272 nәmrәli selek-
siya sortlary dәvlәt sortjoхlam-
asyna verilmiшdir.

Tахылчылыг sahësinde iñlәjәn
seleksiyaçylar Arandöni, Afbug-
da-13, Azәrbaјҹan-1, Azәrbaјҹan-2,
Zogalbuğda, Bolbugda, Sevinç
AKTİ-1 vә saip bu kimi giymätlä
buğda sortlary, Polliidium-330/2
paýzylzat arpa, Dağarpası adlanan
jazähläg arpa, Kәdәbәj-41, Nuxa-6 da-
ry sortlary, Zagatala bәrk sary
garfydalı vә saip giymätlä bitki
sortlary jetişdirilmiшlәr.

Republika kolhozlarыnda bol
jarpag veron jeni tut sortlary Zә-
rifut, Azәritut, Sыхkәzut da-
keniñ jaýylmyshdүr. Azәrbaјҹan,

Novbar-1 vә Savalın pamyidor sort-
lary jetişdirilmiш vә raionlaş-
dyrylmış, Novbar-3, Bağbanlar,
Gusarçaj vә bашga pamyidor sortlary
sahyndan keçirilmäk үçün dәv-
let sortjoхlamasyna verilmiшdir.
Jeni Dәrbәnd-Gusarçaj bаш kәlmә
sortu jetişdirilmiш, besh jeni kә-
läm sortu, paýzylg Gusarçaj so-
fanы vә üç sort kartof dәvlәt sort
joхlamasyna tәgädim eñilmiшdir.
Joncha, xasha, shabdar, paýzylg no-
huk vә saip choxillik paxhalalı bit-
kilärin bir chox sortu jetişdiril-
mish vә tәtbiг eñilmiшdir.

Elmi-tәdgigat institutlarynda
nазыrlany vә kәnd tәsәrрутatı
isteñalatynда tәtbiг eñilmiш tәl-
birләrdәn Kirovabad-Gazax, Shiri-
wan, Mill-Garabag, Muğan, Saldan
zonalary vә Naxchivan MÇCR үçün
tәkliif eñilmiш kвadrat-juva usulu
ilә pambyg bitkiläri јerlәşdiril-
masi schemini (100 min hektardan
chox sahëdeñ ciyid bu şemlә eñip-
miшdir); republikamыn mүхтәliif
torpaglarynda pambyg suvarma
regimini va teknikasyny; kubrani
sәpin zamany ciyidla birlikde ver-
mә usulunu; гыса dәvrijäli нөvbәli
eñinlәri; Azәrbaјҹan şeraitini
standart mejvә, gоз-fыndыg, sub-
tropik bitkilärlä vә kılәmejә sort-
lary jetişdirilmäsin; 22 mejvo
növünden 235 sortun raionlaşdy-
rylmäsiny vә bunalaryn tәsвир
eñilmiшini; tozlaýchy sortlar vә
52 standart tozlama schemi se-
çilmäsin; choхgollu tәnәk forma-
laşdyrma usulunu; јerli şeraite
ujfunlaşmysh vә чаj sortu jetişdi-
rilmiшini; suvarylan чаj tәsәrрутat-
atы agrotexnikasyny; republika-
nyň bütüñ aran raionlarynda kew-
şenlikde garfydalı eñini agrotex-
nikasyny kөstәrmäk olar. Bu agro-
nomiini usulunun kүtlәvi sурәtde
tәtbiг eñilmiş, hejvanarlaryg үçün
bol silos isteñalat etmәj imkan ja-
radachagy.

Elmi idarәlәr hәr aýry raion
үçün torpag vә agrokimja xәritә-
lәri tәrtib etmiшlәr. Belә xәri-
täler republikamыn kolhozlarы
үçün dә tәrtib eñilir. Guba-Xachmaz,

Nuxa-Zagatala vә Lәnkәran-Astara
zonalary учун mejvә baglarыnda,
uzumluklәrde vә чаj plantasiyal-
rında torpagы мүnbütlijiini ar-
tyragdagdәn eñer sурәtde esas-
landyrylmış sistem назыrlanmysh
vә tәwsiye eñilmiшdir. Meshäçilik
sahësinde republika mешә massiv-
lәrinin dendrologi cərvatlarını,
ékin materialı jetişdirilmäk agro-
texnikasyny, suvarma regimeini,
torpag eroziyası ilә mubariżenini,
mешәlәrdәn dүzкүn istifadә eñil-
mäsini, Abşeron gulumlarynda mешә
salyňmasi iñini, sahralaryn me-
şәlәşdirilmäsin, tarlagoruyuchu
vә saip mешә zolaglary salyňmasi-
ny eñrәnmäk sahësinde hejli iñ kә-
rүlmüşdүr. Kәnd tәsәrрутatı bit-
kilärinin ziyanvericiläri vә xәs-
tәliklәri olan pambyg совkasы,
эмәkemächi күvasы, chor, mәnәn, si-
chanabәnәzәr kәmirichilärlä, mejvә
gurdalary, gommaz, vilt, fillokses-
ra vә sairayn biologikaçyны eñ-
rәnmäk, bu jizanvericilärlä vә xәs-
tәliklәrlä garşy tә'cirlili mubariżә
usullary назыrlamag vә mәvchud
usullary jaixlaşdyrmag үçün
bejüñ iñ kәrүlmüşdүr. Гидротехни-
ka vә meliorasiya sahësinde kәnd
tәsәrрутatı bitkilärinin sun'i ja-
fayla suvarmag mәsәlәrlä, suvar-
ka kanallaryndan suzulan su it-
kisini ilә mubariżә usullary vә bu
sulardan istifadә jöllärlä, şor-
laşmysh torpaglarynda kәnd tәsәrрутat-
atı учун jaarlaşdyrylmäsiny
usullary назыrlanmysh, nabelә tor-
pagberkideñ машыnlar, kanallarda
çekuntulärلә mubariżә kameralara-
ry vә sairä dүzәldilmiшdir.

Elmi-tәdgigat hejvanarlary ida-
rәlәrinde јerli gojun, kechi, gar-
mal, zebu, chamysh, at, gush vә donuz
chinslәrinin biologiki vә tәsәrрутat
elamätgәrlәrinin eñrәnmäk үçün bәjүк
iñ kәrүlmüşdүr. Јerli mal-gara-
nyň kәlmä jүksәk mәsүllärdä chins-
lәrlärlä charpazlaşdyrylmäsiny
chäsinde republikamыn aýry-aýry
zonalarynda јerli hejvanlary ja-
xylaşdyrmag usullary tәkliif
eñilmiшdir. Republikamыn dañ-
şәrapatin jaixy ujfunlaşmysh зә-

риф жүнлу Азәрбајҹан дағ мериносу чинс жетиширилмишdir. Һазырда республикада 250 миндән сох халис чинс меринос гојуну вә јерли гојунларын эсас яхшылашдырычысы олан бу чинсдән дөнмүш 2 милжона яхын мәләз hejvan вардыр. Республикада Азәрбајҹан зебусу вә чамышыны, Гарадолаг вә Балбас гојунларыны, Азәрбајҹан атларыны, елә дә гуш вә донузлары тәкмилләшдирмәк саһесиндә дә иш апарылмага башламышдыр. Бајтарлыг елми, отлагларда мал-гаранын инфексија, инвазија вә терапевтик хәстәликтәрләrin гарышы профилактика вә онларла мубаризә тәдбиirlәri һазырламаг саһесиндә бөյүк иш көрмушшдүр. Бајтарлыг институтунда гарамал пастереллөзүнә гарышы һазырламыш ваксин вә бир сырға башга ишләр Иттифаг мигјасында бәjәнилмиш вә гәбул едилмишdir.

Кәнд тәсәрруфаты игтигадијаты илә мәшгул олан елми ишчиләр, елми-тәдгигат кәнд тәсәрруфаты идарәләри илә бирликтә әкинчилик

системи һазырлајыр вә кәнд тәсәрүфаты саһәләринин республиканын ајры-ајры тәбии-игтигади зоналарында јерләширилмәси үзәринде ишләјирләр. Ширван, Кировабад-Газах вә Губа-Хачмаз зоналарында бу иш гуртармыш, республиканын башга зоналарында исә давам етмәкдәр. Бундан әлавә, әмәк тәшкилинә, мәһсулуң маја дәjәринә, дағ колхозларынын игтигадијатына аид вачиб мәсәләләр ишләниб һазырланмышдыр.

Бу тәнтәнәли күнләрдә алымләримиз чох фәхр едирләр ки, республикамызын өз шанлы гырхиллијинә кәтирдији наиллиjэтләрин әлдә олунмасында онларын да әмәji вардыр.

Шубhә јох ки, кәнд тәсәрруфаты саһесиндә чалышан алымләримиз партија вә həkumətin республика кәнд тәсәрруфаты гарышында гојдуғу әзәмәтли вәзиfәләри həjata ke-чирмәк учун кәләчәкдә дә өз билик вә гүввәләрини әсиркәмәjәчәкләр.

КОЛХОЗЧУЛАР, СОВХОЗ ИШЧИЛӘРИ ВӘ КӘНД ТӘСӘРРУФАТЫ МҮТӘХӘССИСЛӘРИ! ЕЛМ ВӘ ТЕХНИКАНЫН НАЙЛИJЭТЛӘРИНИ КӘНД ТӘСӘРРУФАТЫ ИСТЕСАЛАТАНЫНДА ДаҟА ЧЭСАРӘТЛӘ ТӘТ-БИГ ЕДИН! МӘҢСУЛУН МАЈА ДӘJӘРИНИН АШАФЫ САЛЫНМАСЫНА СӘJЛӘ ЧАЛЫШЫН!

(1960-чы ил 1 Маj мұнасибәти илә Сов.ИКП МК-нын шүарларындан)